

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23.02.1960, sp. zn. 5 Tz 10/60, ECLI:CZ:NS:1960:5.TZ.10.1960.1

Číslo: 36/1960

Právní věta: Z ustanovení § 223 tr. zák. plyne, že trestného činu rvačky se dopouští nikoliv ten, kdo se brání útoku byť i více útočníků, nýbrž ten, kdo se účastní rvačky za účelem úmyslného ohrožení života nebo zdraví jiného. Úmysl pachatelů se vztahuje jak k účasti na zápasu, tak i k ohrožení života nebo zdraví jiného. Jestliže obžalovaný napomenul neukázněné občany, aby se slušně chovali, nebyl povinen trpět útoky vůči své osobě, zejména byl-li útočník ozbrojen. Jestliže byl napaden, nelze ho proto vzhledem k nedostatku zavinění považovat za účastníka rvačky ve smyslu § 223 odst. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 23.02.1960

Spisová značka: 5 Tz 10/60

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dokazování, Nutná obrana, Rvačka, Zavinění, Zproštění obžaloby

Předpisy: 86/1950 Sb. § 5

§ 223 88/1950 Sb. § 8 64/1956 Sb. § 2

§ 242

§ 293

§ 8

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1960 sb. rozh.

Z ustanovení § 223 tr. zák. plyne, že trestného činu rvačky se dopouští nikoliv ten, kdo se brání útoku byť i více útočníků, nýbrž ten, kdo se účastní rvačky za účelem úmyslného ohrožení života nebo zdraví jiného. Úmysl pachatelů se vztahuje jak k účasti na zápasu, tak i k ohrožení života nebo zdraví jiného. Jestliže obžalovaný napomenul neukázněné občany, aby se slušně chovali, nebyl povinen trpět útoky vůči své osobě, zejména byl-li útočník ozbrojen. Jestliže byl napaden, nelze ho proto vzhledem k nedostatku zavinění považovat za účastníka rvačky ve smyslu § 223 odst. 1 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 23. února 1960 - 5 Tz 10/60.)

Obžaloba kladla obžalovanému za vinu, že se rval společně s dalšími osobami, přičemž jeden z

účastníků rvačky utrpěl lehčí zranění na levé ruce a dalšímu byl rozříznut plášť na rameně, tedy, že spolu s dalšími osobami ohrozil život nebo zdraví jiného tím, že se zúčastnil rvačky.

Lidový soud v Karviné obžalovaného F. uznal vinným trestným činem rvačky podle § 223 odst. 1 tr. zák. a odsoudil ho k trestu nápravného opatření na 5 měsíců se srážkou 15 % ze mzdy, beze změny zaměstnání.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu podle § 242 písm. b) tr. ř. obžalovaného F. zprostil obžaloby pro trestný čin rvačky podle § 223 odst. 1 tr. zák.

Z odůvodnění:

Trestného činu se podle zjištění lidového soudu dopustil obžalovaný F. tím, že na jedné straně on sám a jeho syn (spoluobžalovaný) A. a mladistvý B., na druhé straně G. a J. se dne 12. 2. 1959 kolem 19. hodiny v Karviné VI u hostince zv. „Kahanec“ navzájem napadli, přičemž utrpěl G. lehčí zranění na levé ruce a dalšímu občanu R. byl rozříznut plášť na rameně.

Proti tomuto rozsudku podal předseda Nejvyššího soudu ohledně obžalovaného F. stížnost pro porušení zákona, v níž dovozuje, že lidový soud nesprávně hodnotil provedené důkazy a nepřihlížel ke všem okolnostem případu, což mělo za následek nesprávné uznání viny trestným činem rvačky podle § 223 odst. 1 tr. zák. Spatřuje proto porušení zákona jak v tomto ustanovení, tak i v ustanovení § 2 odst. 8 tr. ř.

Nejvyšší soud přezkoumal ve smyslu ustanovení § 293 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předcházelo a dospěl k závěru, že stížnost pro porušení zákona je důvodná.

Podle ustanovení § 2 odst. 8 tr. ř. hodnocení důkazů soudem se děje podle vnitřního přesvědčení soudců, založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Trestného činu rvačky podle § 223 odst. 1 tr. zák. se dopustí ten, kdo úmyslně ohrozí život nebo zdraví jiného tím, že se zúčastní rvačky dvou nebo více osob.

Lidový soud v obou směrech nepostupoval důsledně.

Zjistil sice správně, že obžalovaný F. byl napaden G. poté, co tohoto napomínal, aby se svým druhem J. netloukli a nepoškozovali nádoby na odpadky, že tak jako odrážel za pomoci svého syna A. první útok G., který ho napadl pěstí, odrážel i druhý útok, když ho G. napadl tyčí na stahování rolet a že právě na základě tohoto druhého útoku došlo mezi F. a G. k zápasu.

Nesprávně však jednak toto zjištění hodnotil, jednak nepřihlížel ke všem okolnostem případu.

Předně nejen z výpovědí obžalovaného F., ale i z výpovědí spoluobžalovaných A. a mladistvého B. lze zjistit, že obžalovaný zakročoval proti G. a J. jako člen pomocné stráže VB. Spoluobžalovaný G. potvrdil obhajobu F., že tento se mu po prvním útoku legitimoval jako člen pomocné stráže VB. Téměř ze všech výpovědí spoluobžalovaných vyplývá, že jednání obžalovaného F. bylo jen reakcí na útoky ze strany G. a to v tom smyslu, aby chránil svoji osobu. Z ustanovení § 223 tr. zák. plyne, že trestného činu rvačky se dopouští nikoliv ten, kdo se brání útokům byť i více jiných útočníků, nýbrž ten, kdo se zúčastní rvačky za účelem úmyslného ohrožení života nebo zdraví jiného. U trestného činu rvačky podle § 223 odst. 1 tr. zák. jde o úmyslný delikt, kde se úmysl pachatelů vztahuje jak k účasti na zápasu, tak i k ohrožení života nebo zdraví jiného. Z výše uvedeného i z toho, že došlo ze strany F. ke střetu pouze s G. však neplyne, že by obžalovaný takový úmysl měl. Naopak okolnosti případu v souvislosti s velmi příznivým třídním profilem obžalovaného, který je příslušníkem dělnické třídy, má

dobrou pracovní morálku, velmi dobrou pověst, nebyl dosud trestán, a vedl tedy vždy řádný život pracujícího člověka, jsou dokladem toho, že obžalovaný si počínal jako uvědomělý občan lidově demokratického státu, když napomenul neukázněné občany, aby se slušně chovali. Za tohoto stavu nebyl obžalovaný povinen trpět útoky vůči své osobě, zejména, byl-li útočník ozbrojen silnou tyčí.

Kdyby tedy lidový soud uvážil všechny uvedené okolnosti případu jednotlivě i v jejich souhrnu, které měl podle obsahu spisu k dispozici, dospěl by při hodnocení důkazů k závěru, že obžalovaného F. nelze vzhledem k nedostatku zavinění považovat za účastníka rvačky ve smyslu § 223 odst. 1 tr. zák. Pokud by přece jen jednání tohoto obžalovaného bylo jinak trestné, nelze pominout, že tento svým jednáním vlastně odvracel útok G. na svoji osobu, že se tak dělo za situace, kdy útok ze strany G. přímo hrozil a trval a že obrana F., který se i při napadení silnou tyčí bránil pouhýma rukama, byla útoku přiměřená, nešlo by u obžalovaného o trestný čin ani o přestupek, jelikož jsou dány všechny podmínky nutné obrany ve smyslu § 8 tr. zák. a nouze ve smyslu ustanovení § 8 tr. zák. spr.

Jestliže takto lidový soud neuvážil všechny okolnosti případu jednotlivě i v jejich souhrnu, nepostupoval v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními a porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 8 tr. ř. a § 223 odst. 1 tr. zák.

Bylo proto nutno zrušit napadený rozsudek v části týkající se tohoto obžalovaného a vzhledem k tomu, že ve věci nebylo třeba dalšího doplňování řízení, rozhodl Nejvyšší soud tak, že na základě uvedených důvodů obžalovaného obžaloby zprostil.